Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го СЕРПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 13, 1980 No. 176 VOL. LXXXVII.

УКРАЇНСЬКЕ ЧІКАҐО ВШАНОВУЄ РОДИНУ КУРОПАСІВ

Родина Куропасів — Українська Родина Року.

Чікаґо, Ілл. — Комітет при українській католицькій парафії св. Йосифа в Чікаґо, який рік-річно займається вибором „Українця Року", вирішив цього року вшанувати Українську Родину Року, і вибір впав на родину панства Степана й Антоніни Куропасів. В їхню честь відбудеться в суботу, 16-го серпня, в церковній залі парохії св. Йосифа, при 5000 Норт Камберленд, Чікаґо, Ілл., урочисте прийняття. Таке прийняття відбувається кожного року для відзначення українсь-кої людини.

Вже понад 50 років родина панства Куропасів відограє провідну ролю в житті української громади не тільки тут, на місці, але й у загально-національному маштабі. Інженер Степан Куропась, патріярх роду, був завжди активний в Оранізації Українських Націоналістів, він був теж одним із основоположників Українського Конґресового Комітету Америки в 1940 році. Він працював у Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті (ЗУАДК) і впродовж довгих років був провідною силою в Українському Народному Союзі. Майже півстоліття був він постійним кореспондентом українського щоденника „Свобода" і є редактором політичного

(Закінчення на стор. 3)

ЗАКЛИК

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу закликає до масової участи всіх своїх членів у святкуваннях в честь родини інженера Степана і Антуанети Куропасів — Української Родини Року 1980. Урочистості почнуться у суботу, 16-го серпня, о 5-ій годині по полудні в українській католицькій церкві Св. Йосифа в Чікаґо.

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

Д-р Ю. Куляс знову виступатиме на телебаченні

Ню Йорк, Н.Й. — У четвер, 14-го серпня, тут на телевізійному каналі ч.5 о 3-ій годині по полудні виступить адвокат д-р Юліян Куляс, відомий українсько-американський громадський діяч, з поясненнями про голосну вже в Америці й у цілому світі справу небажання повернутися до СССР 12-тирічного Володимира Половчака та його сестри Наталії. Д-р Ю. Куляс є правним оборонцем В.Половчака і досі добився права азилю для його клієнта, та віддання його під опіку кревних. Суд в Чікаґо матиме ще одно переслухання 9-го вересня.

Як відомо, д-р Куляс виступав на сітці Ен-Бі-Сі у четвер, 7-го серпня, в рамках одногодинної передачі, що її вів Фил Донагю. Ця програма була відтак повторена в дев'ятьох містах ЗСА.

Відбудеться Український День Олбанської округи

Коговз, Н.Й./І.Дурбак/. — Уже шостий раз заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи /Амстердам-Вотервліт-Коговз-Трой/ відбудеться у неділю,17-го серпня Український День на площі Українського Клюбу в Коговзі. Відкриє його голова Окружного Комітету, Ярослав Кушнір у 2-ій год. по полудні. В мистецькій програмі, що розпічнеться в 4-ій год., виступить жіночий хор 99-го Відділу СУА у Вотервліті під проводом Я.Кушніра і молода танцювальна група під проводом М.Савкова.

Спортові гри молоді гри й забави дітей будуть приємною розвагою для гостей кожного віку. Українські жіночі організації з цілої округи подбають про смачний буфет з українськими стравами, що завжди притягає багато і не-українців. На імпрезу запрошений посадник Коговзу й інші чільні американські особистості.

Від 6-ої до 10-ої год. вечора в окремій залі відбудеться забава з танцями при звуках оркестри „Амбасадори" з Вотервліту під проводом Я.Кушніра.

Вийшов статистичний довідник про українців Канади

Вінніпеґ, Ман. — При фінансовій допомозі Канадської Ради і Шевченківської Фундації, В-во Оттавського університету випустило статистичний довідник про українців Канади п.з. „A Statistical Compendium on the Ukrainians in Canada 1891-1976", над яким працювали вісім дослідників на протязі сімох років під керівництвом і за редакцією українських науковців: д-ра В.Дарковича і сенатора д-ра П.Юзика.

Це 835-сторінкове, великого формату 8-1/2x11, надзвичайної вартости видання подає статистичні дані про всі аспекти поселення й розвитку українців у Канаді та про їхній вклад у розбудову Канади. Цей довідник у ціні 25 долярів можна замовити через бюро сенатора П.Юзика, Сенат, Оттава, Онтаріо, — K 1A 0A4.

МОСКВА ЗАТУРБОВАНА ЗМІНОЮ СТРАТЕГІЇ ЗСА

Москва. — Совєтська пропаґанда й тактичні маневри при допомозі детанту приспати увагу й чуйність Заходу й таким чином приготовити передумови для дальших нападів на взір Афганістану, не вдалися. Очевидним доказом тому Директива Президента ЗСА ч. 59, якою він змінив принципи американської атомової стратегії та достосував її до сучасного стану технології і потреб протиставитися всебічному совєтському наступові й аґресивним ініціятивам в різних закутках світу, які можуть допровадити до силового зудару великодержав.

Директива Президента ч. 59 виразно показала Москві, що вона у своїх аґресивних ініціятивах дійшла до крайньости, після переступлення якої може наступити відповідь з боку ЗСА.

Директива ч. 59 замінює дотеперішню стратегію відплатного бомбардування атомовою зброєю населених пунктів і промислових осередків на стратегію бомбардування військових пунктів опору, атомових сильосів, скупчень військ та осередків мілітарної сили. Удосконалені інструменти прицілу атомових стрілен повністю уможливлюють знищення таких місць після першої совєтської атаки. ЗСА зі свого боку ніколи не будуть першими в ужитті атомової зброї, а можуть її вжити тільки відплатно на совєтські атаки.

Директива ч. 59 викликала поважний алярм у Москві. Всі засоби масової інформації зайняли до неї поставу, а офіціоз КПСС і центральна найбільша впливова в СССР газета московська „Правда" вже на другий день після проголошення тієї директиви Президента опублікувала своє становище, вважаючи цю директиву „зловіщим" попередженням того, що може наступити. Побачивши, чого вона накоїла висланням військ до Афганістану, Москва за посередництвом „Правди" проклямує, що „єдиною дорогою розв'язувати спори й не допускати до виникнення конфліктів — це збереження детанту". Москва зовсім не пояснює, як це погодити зі збройним нападом на Афганістан.

Секретар оборони в кабінеті президента Картера Гаролд Бравн вислав ноту до всіх членів НАТО, у якій пояснив ґенезу Директиви ч. 59 та її наслідки. Ґенезою тієї директиви є спільні розмови на нарадах НАТО та висновки, співучасниками яких були всі держави НАТО.

В Америці

ВПЛИВОВИЙ НЕҐРИТЯНСЬКИЙ ЛІДЕР Ендрю Янґ, колишній американський амбасадор в Об'єднаних Націях, закликає чорних американських виборців голосувати за президента Картера й іґнорувати незалежного кандидата на президента Джона Андерсона. Промовляючи до зібраних на крайовій конвенції Південної християнської провідницької конференції в неділю, 10-го серпня, Янґ сказав, що переобрання президента Картера забезпечить чорним американцям можливість йти вгору урядовою драбиною на все вищі й вищі пости в Уряді ЗСА. На підтвердження своєї дуже позитивної думки про Президента, Янґ сказав, що Картер дав змогу чорним американцям стати федеральними суддями та включив їх в адміністрацію Федерального бюджету, де ці чорні провідні особистості можуть мати і мають голос, в протилежність до „білих лібералів", які хочуть всі справи самі вирішувати за чорних.

ВІСІМНАДЦЯТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ЗНАВЦІВ менеджементу розпочнуть 18-го серпня чотиримісячну програму тренування 150-ти китайських провідників промислу, бизнесу й індустрії. Вишкіл цих високопоставлених китайських менеджерів вестиме заступник секретаря торгівлі Дж. Дж. Барух поблизу міста Пекіну таки в самому Китаї. Платитимуть цим знавцям-американцям за інструкції і подорожні видатки самі китайці, але дещо до стипендій додаватиме й американський Уряд. Про всі наочні приладдя для цього вишколу, включаючи компютори, копіювальні машини, відео-вивінування й калькулятори, подбали американські фірми без оплати.

ЯКЩО В АМЕРИЦІ НЕ ПЕРЕВИБЕРУТЬ президента Джіммі Картера, демократа, а стане президентом республіканець, то і тоді перевага демократичних сил в порівнянні з республіканцями все одно збережеться, бо в ЗСА демократи є на більшості відповідальних місць в такім числовім відношенні: в Сенаті на всіх сто сенаторів є 59 демократів, в Палаті Репрезентантів на всіх 435 конґресменів — 276 демократи, з усіх півсотні губернаторів стейтів є аж 31 демократ і лише 19 республіканців, майже дві третини стейтових леґіслятур є в руках демократів, а міські управи сорока найбільших американських міст мають перевагу у відношенні три до одного, тобто — 10 міст мають республіканську більшість, а тридцять — мають більшість демократичну.

НЕСПОДІВАНІ ПРЕЛІМІНАРНІ ВИСЛІДИ крайового цензусу 1980 року виявили велике зменшення населення по деяких індустріяльних стейтах і особливо — у великих містах сходу Америки. Такі результати означають зменшення різних допомогових програм з федерального Уряду і також перерозподіл конґресових дистриктів. Тому багато впливових політиків цих місцевостей починають піддавати під сумнів правильність цих цензусових чисел. Наприклад, посадник міста Нюарку в Ню Джерзі опротестовує ствердження Бюра цензусу, що кожний третій мешканець його міста дістає допомогу т. зв. „велфер". Інші зацікавлені посадники, діткнені такою статистикою, також критикують цензус, кажучи, що його обраховувальна техніка гіперболізує деякі показники.

ГУРАҐАН „АЛЛЕН", що шалів протягом кінця тижня 9-10-го серпня в Мехіканській затоці, наробив менше шкоди, як побоювалися, вдаривши найбільшою силою на малозаселені терени поміж Корпус Крісті і Савт Падре. Все таки були великі матеріяльні втрати і найбільше постраждали терени власне Корпус Крісті.

ПРИЯТЕЛІ ГЕНРІ КІССІНДЖЕРА КАЖУТЬ, що він і досі не позбувся надій знову повернутися до Державного департаменту, але єдиним кандидатом на президента, який би зробив Кіссінджера знову державним секретарем, є — на його самого думку — Джордж Буш.

Бахтіяр закликає до державного перевороту в Ірані

Париж, Франція. — Колишній прем'єр Ірану, останній перед приходом до влади аятолли Хомейні, Шагпур Бахтіяр, який тепер перебуває в Парижі і звідси кермує підпільною діяльністю в Ірані, видав звернення до іранців, в якому закликає до зміцнення акцій проти Хомейні та для організування сил для перевороту.

Тайні радіостанції в різних ісламських країнах, що сусідують з Іраном, передали це звернення до населення Ірану й постійно повторюють його разом з інформаціями про зростаючий хаос і неполадки в країні. „Структура нашої економіки захитана, законність і лад здескридитовані, жінок трактують, як невільників, національні меншости переслідують, уста замкнено, а пера зломано", — характеризує Бахтіяр положення в Ірані. Єдиною відповіддю на те є зміцнення заложеного ним на базі традицій колишнього прем'єра Ірану Моссадеха іранського національного революційного руху до тої міри, щоб той рух міг усунути аятоллу Хомейні і його кліку, яка, на думку Бахтіяра, складається з „псевдосвященослужителів, які в однаковій мірі чужі духовості Ірану, як і жадобні влади та некомпетентні".

Після замаху на нього, який мав місце 18-го липня в Парижі, Бахтіяр розпочав відкриту революційну діяльність проти Хомейні і його режиму.

У Ню Джерзі створено комітет за вибір Реґена-Буша

Віппані, Н. Дж.— Дня 28 червня, Федерація Національностей у Ню Джерзі відбула нараду з Алом Анґрісані, екзекутивним директором виборчої організації Реґена в Ню Джерзі, та Беррі Сіліберті,екзекутивним директором Відділу національностей Республіканської партії.

На цих нарадах, ґрупа американців українського походження, які піддержують кандидатуру Роналда Реґена на президента Америки, створили ініціятивний комітет для кампанії за вибір Реґена.

Ініціятивний комітет, Українська Коаліція за Реґена-Буша в Ню Джерзі, діятиме в тісній співпраці з виборчою організацією Реґена в Ню Джерзі та з Комітетом етнічних груп в Ню Джерзі підтримки кандидатури Реґена.

На перших сходинах Ініціятивного комітету, 2-го липня ц. р. затверджено членів екзекутиви Ініціятивного комітету та схвалено його напрямні:

Мобілізувати американців українського походження для їхнього включення в американське політичне життя;

Утворити піддержку та активно видвигати зрозуміння про кандидата , — ідеї, зобов'язання та стримління якого йдуть паралельно з етичними основами американців українського походження, тобто:

всебічною піддержкою самоуправи українського народу та самостійности України,

активною опозицією комуністичній ідеології та

беззастережною обороною свободи людини в Америці і світі.

Вибрана екзекутива Ініціятивного комітету складається із таких осіб: Іван Приnада — голова, Христина Биц — секретар, Михайло Козюпа — зв'язки та преса і Зенон Онуфрик — політичний дорадник.

Закінчення Республіканської Конвенції та вибір Реґена, як кандидата Республіканської партії на президента Америки, творить формальний початок дії цього Ініціятивного комітету.

За ближчими інформаціями належить звертатися на адресу: Ivan Prynada, 306 Washington Ave, Carteret,N.J.07008, число телефону: (201) 969—2065.

У світі

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК БУЇНҐ 737, який відлетів з Маямі з метою причалити до Кі Вест на Фльориді, захопив один з його пасажирів, погрожуючи залозі літака експльодуванням бомби, яку він мав зі собою. На вимогу того пасажира, прізвища якого ще не подано, літак причалив на летовищу Гавани в Кубі. Після двох годин, в часі яких 28 пасажирів літака і 5 членів залоги свобідно перебували на летовищі в Гавані, літак повернули урядові чинники до ЗСА разом із усіма пасажирами. Виконавця захоплення літака кубинська поліція притримала. Дальша його доля не відома. Після відкликання урядом Кастра договору з ЗСА про відсилання пірваних літаків разом з тими, що їх пірвали, до ЗСА, тепер Куба має вільну руку в поступуванні зі злочинцем.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ почалася велика дебата в парляментарних колах та між парляментом і урядовими чинниками уряду Гельмута Шмідта в справі зростаючої продажі зброї німецького виробу за кордон. Продукція зброї німецьким промислом зростає під кожним оглядом. Промисл вводить щораз нові роди зброї, а попит на деякі з них породжує постійне зростання продукції. Останні розсліди виявили, що зброя німецької продукції появилася в більшій кількості на теренах таких держав, яким її не продано, або взагалі не дозволено продавати. Таким чином Західня Німеччина стала одним з продуцентів зброї на нелеґальні й півлеґальні ринки зброї. Попит на німецьку зброю почався від попиту на ручну й легку машинову зброю, а тепер поширюється на летунство і воєнні кораблі та озброєння до них. Та частина німецьких парляментаристів, яка не бажає, щоб Німеччина стала знову міжнародним доставцем зброї, започаткувала дебату з метою взяти продажу зброї закордон під стислішу контролю.

ВІКТОР КОВАЛЕНКО, 24-річний моряк із совєтського травлера Хачисленськ, утік з того корабля під час його перебування у пристані Рейкявік, Ісляндія, та попросив політичного азилю. Насамперед він зголосився до американської амбасади, звідки його відіслано до ісляндських чинників, які єдино компетентні давати азиль особам, що перебувають в Ісляндії. Віктор належав до залоги риболовних далекосхідніх кораблів у Мурманську і використав нагоду перебування в ісляндському порті, щоб вискочити на берег зі суворо береженого корабля. Після отримання права азилю він перебуватиме в Ісляндії, аж доки не дістане від якоїсь країни права на постійний побут. У тій справі він звернувся з проханням до амбасади ЗСА.

СЕН. Е. КЕННЕДІ ЗРЕЗИҐНУВАВ З КАНДИДАТУРИ НА ПРЕЗИДЕНТА

Сенатор Едвард Кеннеді проголошує свою резиґнацію з кандидатури на президента під час Конвенції Демократичної партії в Ню Йорку. Біля нього — його дружина Джовн.

Ню Йорк, Н. Й. — Перший день конвенції Демократичної партії приніс велику перемогу президентові Джіммі Картерові, потвердживши значною більшістю його становище, що обрані на правиборах делеґати зобов'язані підтримувати тих кандидатів, для яких вони були обрані в правиборах. На 3,331 голосуючих делеґатів — 1,390, 6 були за звільненням делеґатів з того зобов'язання, а 1,936,4 проти. Після того сенатор Едвард Кеннеді, шанси якого були повністю залежні від прийняття тієї пропозиції, зрезиґнував зі своєї кандидатури.

Сенатор Кеннеді прибув на конвенцію повний охоти до боротьби і зразу заатакував президента Картера, порівнюючи його до президента Герберта Гувера, який в 1932 році, в часі великої господарської кризи, програв вибори. Прихильники Кеннеді зразу почали жваву аґітацію, шукаючи перебіжчиків з табору президента. Деяких їм вдалося придбати, але не стільки, щоб могти переважити в голосуванні. Не допомогли також виступи таких демократичних лідерів, як: губернатор стейту Ню Йорк Гю Кері та колишній скарбник Демократичної партії Едвард Б. Вілліямс і численних інших, бо більшість провідних діячів партії виразно і без застережень підтримали становище президента Картера.

Негайно після проголошення висліду голосування сен. Кеннеді зателефонував до Президента, який перебував в той час у Кемп Дейвіді в Мериленді та повідомив його про свою резиґнацію. Після того він повідомив про те саме пресових репортерів й інших зібраних в тій цілі в одній зі заль готелю Волдорф Асторія, де відбувається конвенція.

Таким чином президент Картер переборов останню внутрішню перешкоду у своїй боротьбі за поновну номінацію на кандидата Демократичної партії.

Згідно з опінією добре поінформованих демократичних діячів повна такту резиґнація сен. Кеннеді створила добру підставу для привернення єдности Демократичної партії у цьогорічних виборах. Загально коментують, що від успішної участи в цьогорічній виборчій кампанії залежать шанси сен. Кеннеді в боротьбі за номінацію на кандидата Демократичної партії у чергових президентських виборах в 1984 році.

Міннесота готується до Українського Дня

Міннеаполіс, Мінн.(В.Єрмоленко). — На протязі багатьох років місцевий Відділ УККА завжди в серпні переводить Український День у найкращому парку цього міста. Цього року Український День, у якому, крім українців зацікавлені теж й інші етнічні групи, проходитиме під гаслом: „В обороні прав людини".

Головними промовцями будуть д-р Ніна Строката-Караванська і поет Святослав Караванський. У п'ятницю, 22-го серпня заплановано зустріч з посадником Міннеаполісу Дональдом Фрейзером, з представниками засобів масової інформації, а в годині 7:30 вечора відбудеться зустріч із гістьми в авдиторії Майо при Міннесотському університеті /спонзор зустрічі Студентський Клюб/ з представниками: Історичного департаменту, Політичних наук, Департаментом Міжнародних Зв'язків, Департаментом Слов'янських Мов та Амнесті Інтернешенел Міннеаполіс Чептер і представниками етнічних груп.

У суботу, 23-го серпня буде бенкет — зустріч з українським громадянством Твин-Сіті, о год. 7 вечора, в залі парафії Св. Константина 314-6 Норд Іст авеню у Міннеаполісі.

У неділю, 24-го серпня у Міннегага парку від 12-ої год. дня до 6 год. вечора відбудеться виставка українського мистецтва, буде відкрита українська крамниця, продажею книжок займуться Н.Каркоць і В.Пакуляк, а також буфет українських страв, що ним завідуватиме М.Амброзяк.

Офіційна програма свята зачнеться о год. 3-ій по полудні. В мистецькій частині візьмуть участь: хор „Дніпро",диригент о. М. Бринь, танцювальні ансамблі „Заграва" — католицька молодь, керівник М.Павлишин, і Український Танцювальний Ансабль, хореограф Я.Білий. Будуть також представники стейтових і федеральних урядів.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $4.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблеми на півдні

У минулих роках ЗСА часто підпадали критиці вдома і за кордоном за намагання ослаблювати ліві уряди шляхом „нечесних підходів" („дірті трикс"), що їх виконували американські тайні агенти, рекрутовані Центральною Розвідчою Агенцією (Сі-Ай-Ей). Це особливо відносилося до Чіле, коли прийшло до усунення марксистського режиму Алленде. В 1953 р. Сі-Ай-Ей підготовила державний переворот в Ірані, усуваючи соціялістичного прем'єр-міністра Моссадега, і встановлюючи там іранський трон недавно померлому іранському шахові Резі Паглеві.

Але під натиском ліво-ліберальних пресових органів почалася загальна й безпощадна критика Центральної Розвідчої Агенції до тієї міри, що нині система розвідчої мережі американського уряду зведена нанівець.

Щобільше, американський уряд починає навіть піддержувати режими, які мають наглядне марксистське ідеологічне забарвлення, як, наприклад, Нікарагуа, і Ель Сальвадор, яким Америка допомагає економічно, та навіть мілітарно, хоча ці країни є куди ближчі ідеологічно до Кастра, чим до Картера.

Недавно, себто 17-го ц. р. у Болівії, військові кола зробили державний переворот, який не допустив вибраного президента Гернана Сіляс Зуазо, до влади, а покликав на цей пост американського амбасадора та здержав всяку економічну й мілітарну допомогу для Болівії.

У противагу до Америки, Арґентина поспішно визнала новий уряд ген. Мези. Арґентинський президент, Хорге Рафаель Віделя, визнаючи новий уряд Болівії, не вагався додати, що „це було б правильно дати владу новому урядові, вибраному в загальних виборах, але для нас це представляло б велику небезпеку, бо цей новий (марксистський) уряд поширював би ідеї протилежні до способу життя та перманентности мілітарного уряду".

ЗСА, Венесуеля, Еспанія і Західня Німеччина ще досі не визнали нового уряду у Болівії, країни, від яких Болівія сподівалася економічної та мілітарної допомоги.

Піддержка Болівії Арґентиною є зрозумілою з точки погляду Арґентини, яка має спільні кордони з Болівією, а з цим президент Арґентини Віделя уважає Болівію ґарантом крайової безпеки цієї країни.

„Ми не бажаємо собі такої ситуації у Південній Америці, яка, за почином Куби, заіснувала в Центральній Америці", — твердив Віделя.

Американський уряд кількакратно вносив інтервенцію до арґентинського уряду з проханням — не допомагати новому мілітарному урядові Болівії, але безрезультатно. Очевидно, арґентинці, в їхньому розумінні, знають краще від Вашінґтону, в чому основується стабільність їх країни та тривалість урядів сусідніх країн.

Володимир Левенець

ІЛЮЗІЙНІ „РЕАЛІТЕТИ" І МАДРИД

Сьогоднішня міжнародна політична ситуація, з демонстрацією модерної зброї комуно-московської імперії і її сателітів, пригодницьких імперіялістичних війн і революцій в Африці й Азії тощо, дуже нагадує ситуацію з-перед Другої світової війни і прихід до влади Адольфа Гітлера з його „незборимою" армією агресивною політичною тактикою, яка, нема де правди діти, діяла на країни Заходу застрашаючо і рівночасно підготовляла грунт для різної форми опортунізму та політичної податливости, що її дуже зручно використовувала гітлерівська тоталітарна Німеччина.

Сучасні відносини західніх країн із Советським Союзом дуже подібні до тодішніх. Ось уже майже на протязі цілої декади західній світ живе ілюзійними, корисними тільки для комуно-московських імперіялістів „реалітетами", в атмосфері яких дуже розвивається і зміцнюється політичний опортунізм. Виходячи з позицій тоталітарного комунізму, тісно пов'язаного з російським імперіялізмом сучасні советські верховоди з генсеком Брежнєвим на чолі, стосують дослівно таку саму тактику, що нею користувався Гітлер, а при тому всіма засобами і способами стараються перетворити СССР на найбільшу й найміцнішу мілітарну потугу світу і, перегнавши на відтинку збросння З'єднані Стейти Америки, які все ще є лідером країн вільного світу, подиктувати західнім країнам свої політичні й інші вимоги. Впарі з тим кремлівські верховоди намагаються усіми доступними їм пропагандивними засобами зобразити СССР, як единого гаранта і оборонця миру в цілому світі.

Зустріч у Відні

Прикладом цьому може послужити злопам'ятна зустріч президента ЗСА Джіммі Картера і генерального секретаря ЦК КПСС та голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва у Відні з метою нібито знайти порозуміння у справі зменшення стратегічної атомової зброї і підписати другу фазу договору так званого САЛТ II. Картер їхав до Відня з великими надіями, що побіч справ скорочення стратегічної зброї він зможе обговорити із советським диктатором цілий ряд інших проблем, які мають тісне відношення до співпраці між ЗСА і СССР, а саме: поставу Москви до подій в Африці, нагромадження зброї в Південній Азії, зокрема у В'єтнамі, порушення в Советському Союзі й інших комуністичних країнах прав людини тощо. Брежнєв натомість мав тільки одну-одним ціль: підписання договору про атомові ракети, який то договір автоматично „ліквідував" інші проблеми, які збирався порушувати Президент ЗСА.

Треба признати, що советська тактика на Віденській конференції була успішною з чим погоджується зрештою багато західних аналітиків і журналістів, які слідкували за перебігом розмов між Картером і Брежнєвим. Західньонімецькі престижеві газети „Франкфуртер Цайтунг" і „Цюріхе Цайтунг" писали, що Брежнєв зосередив свою увагу виключно на договорі і переходив до денного порядку над іншими справами, між іншим і справами про права людини, що їх намагалися порушувати дорадники Картера і, — як каже німецька газета, — „вдавав, що не чує, використовуючи мабуть свою старість". Скінчилося тим, що президент Картер таки не настоював на обговоренні цих справ, коли між ним і комуно-московським верховодою дійшло до гострішої виміни слів.

В одному тільки різниться советська теперішня політика від політики гітлерівської Німеччини: СССР вперто веде політику „розрядки" не тому, що Москва справді вірить у співжиття із різними політичними і соціяльними системами, але щоб забезпечити собі економічну допомогу Заходу, який, як усім відомо, завжди рятував російську імперію з кризових економічних ситуацій, які могли, при сприятливій політичній і стратегічно-військовій тактиці Заходу вже давно довести до т. зв. ланцюгової революції у СССР і розвалу єдиної існуючої ще в світі імперії москалів, яка сьогодні становить загрозу всьому вільному світові.

Мадридська конференція

Сьогодні західні країни стоять знову перед важливою пробою, а саме міжнародною конференцією 35-ох країн сигнаторів Гельсінкської угоди у Мадриді. Немає сумніву, що советські можновладці, які радісно вхопились за ідею „мирного співіснування" і розвинули свого роду діялектику суперечностей, намагатимуться, як це вони зрештою робили у Беоґраді, використати цей міжнародний форум для своїх пропагандивних цілей. Дві політичні зустрічі Брежнєва з прези-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Леся Лисак-Тивонюк

РОЗМОВА

Великим є дар мови. Та до нього, як і до численних інших дарів, ми вже так звикли, що й на гадку не приходить, що могло б бути інакше. Що значить бути позбавленим можливости бодай коротенької розмови з приязною людиною, знають хіба в'язні, замкнуті в „одиночках". Знають теж невиносимий біль вічної мовчанки ті, яким смерть забрала найдорожчих. Що дали б ці осамітнені люди, щоб ще раз почути коханий голос, якусь вказівку, якесь вияснення, пораду... І, може, навіть мучать себе докорами, чому, опановані шаленим поспіхом життя, не знаходили часу довше й уважливіше порозмовляти з тими, які вже ніколи не промовлять.

Правда, „живі живе гадають", і все їм здається, що ще буде „завтра", післязавтра, будуть роки спільного життя. Та болючих несподіванок долі ніхто не вгадає, залишається тільки спізнений жаль.

Дорогоцінний дар мови часто витрачається марнотравно. Бо є деякі люди, егоцентрики, які залюбки розказують тільки про себе. Так званий „балакун", не дозволить, щоб його співбесідник теж забрав слово. Дарма, що той, хто його слухає, теж має право сказати дещо й про свої справи. Ще гірше буває, коли балакун належить до тих, які „все знають краще". Тоді — це не розмова, яка повинна бути приємна, це втомлюючий або й навіть прикрий для слухача, монолог. Слухач, якого в дитинстві вчили, що „добре вихована людина не перебиває іншим", залишається з несмаком, з думкою: „Як він багато знає, і як я нічого не знаю!" Та, на щастя, хронічні балакуни не завжди „все знають найкраще". Вони часто перекручують факти, рідко бувають об'єктивні. Для святого спокою, краще держатися оподалік таких людей.

Немає протягом року кращої нагоди для розмов від вакаційного дозвілля. Багато з нас заздалегідь домовляються зі знайомими та приятелями, які живуть далеко від нас, щоб спільно провести вакації і... „наговоритися" досхочу. Зокрема це важливе для самотніх, старших віком людей. Для них такий рід вакацій — це своєрідна, часто дуже добра, терапія. Під умовою, що ті, перед якими відкривають своє серце, розуміють їх. Яке ж це преважливе у житті мати когось, хто щиро і нелицемірно розуміє ваші турботи, клопоти, смутки, невдачі й ваше шукання якогось промінчика у сірих буднях... Або, коли доля ласкаво всміхнеться, поділитися радістю з кимось добротливим.

Вислухати людину (ту, яка не хизується всезнайством, але прагне облегшити душу, — чимала штука. Декому — як кажуть — бракує для цього терпеливости". Навіщо мені слухати про чиїсь клопоти, коли у мене є власні"... Та тут прийде з допомогою почуття справедливости, і те, що в товариському житті зветься „тактом". Чи можна, наприклад, сказати людині, подруга життя якої є важко, а може смертельно хвора: „е, що там! Ось ми маємо постійний клопіт з автом!"

Це невигадана, автетична репліка. Ті, які пишуть, мусять у першу чергу навчитися... слухати! Довір'я читачів здобувають тільки ті автори, книжкові персонажі яких не є „паперовими", тобто штучними. Щоб створити такі персонажі, автор мусить не тільки дивитися, він мусить теж навчитися уважно слухати. Бо навіть від найскромнішої й недоціннюваної людини, можна чогось навчитися.

Так, великою цінністю у часах холодного егоїзму є розмова з доброю, вирозумілою людиною. Вона може збагатити і навіть підлікувати людську душу. Коли пишу слово „підлікувати", приходять на гадку спомини видатного автора, в яких він признається, що все життя давав змогу співбесідникам висловити їхні думки та почування. Єдиний тільки раз відступив від цього принципу, і ніколи не зміг собі цього простити. А саме, коли легко поранений під час війни, перебував у шпиталі, зайшов до нього співпацієнт, знайомий, який терпів на страшну депресію. Усе, чого прагнув цей нещасний — було порозмовляти з письменником, може почути слово якоїсь потіхи. Автор був у поганому настрою, і збув його нічим. Цієї ж самої ночі нещасливець покінчив зі собою. Автор дорікає собі гірко, що коли б був посвятив трохи часу на розмову зі зламаною людиною, може б не дійшло до її самогубства.

Це драстичний приклад, ледве чи хтось із читачів знайдеться у такій трагідній ситуації, проте варто пам'ятати про силу щирого, нефарисейського слова, яке чейже нічого не коштує та для обдарованого має часто вартість більшу від золота...

Володимир Душник

КНИЖКА ПРО СОВЄТСЬКУ ДЕЗІНФОРМАЦІЮ

Дуже часто події чи рухи в світі є краще представлені у формі оповідання, новелі чи сатири як у будь-якому іншому жанрі. Наприклад, книжка-сатира „1984", що її написав англійський автор Джордж Орвел, представила комунізм у дуже яскравому світлі і куди краще як томи історичних розвідок чи навіть енциклопедій.

Такою книжкою, на нашу думку, є „Спайк" („Цвях"), авторами якої є два спритні журналісти, Артур де Борчґрейв і Роберт Мосс. Вони, у белетристичній формі, описують як КҐБ успішно користується західніми журналістами для поширювання дезінформацій, фабрикованих у Москві, й як КҐБ старається впливати на хід американської політики почерез людей, які симпатизують з комунізмом.

Головним героєм книжки є Роберт Гакні, молодий журналіст ліберальних поглядів, який працює для газети, що називається „Ню Йорк Ворлд". Він є проти в'єтнамської війни та починає хрестоносний похід проти Сі-Ай-Ей і т. п. Але коли він переходить на менше „популярні" теми, такі, як, наприклад, змагання Москви до світової гегемонії, він відчуває велику нехіть оточення.

Автори ведуть читача з джунґлів В'єтнаму до терористичних гнізд в Гамбурґу, Римі, Парижі і запізнають його з „подвійним агентом", який зумів вкрутитися в члени Крайової Ради Безпеки у Вашінґтоні. Автори описують силу просовєтського Інституту для Прогресивної Реформи (тонко завуальована версія існуючого Інституту для Студій Політики, який є далеко „наліво" в ідеологічному порядку).

Гакні цитує визначного члена Сі-Ай-Ей, який каже: „Якщо суспільство не може собі дати ради зі зрадою, то воно, звичайно, мститься на тих, які твердять, що зрада існує".

У дальшому Гакні наводить слова шефа ізраїльської розвідки, який говорить, чого можна сподіватися від нового Уряду у Вашінґтоні, на чолі якого станула недосвічена людина з півдня";

„Пождіть і побачите, що станеться за урядування Коннора... представники з Інституту для Прогресивної Реформи не тільки передадуть таємниці, які тільки зможуть отримати; вони готові віддати й великі простори нерухомого майна... Савдійську Арабію, Південну Африку... Якщо европейці побачать, що джерела їхньої нафти переходять у ворожі руки, вони почнуть покидати НАТО та заключувати пакти зі Совєтським Союзом"...

Другою головною особою у цій книжці є полковник Борісов, колишній високий урядовець КҐБ, який „вибрав волю" і зізнав перед Сенатською Комісією про цілі Директорату А совєтської розвідки КҐБ:

„Першорядним завданням КҐБ є обманювати західні уряди, західню публічну опінію, про справжні цілі Совєтського Союзу. Ви мусите зрозуміти, що у противагу до вас, совєти мають контрольовану пресу в повному того слова значенні. Совєтські провідники давно зрозуміли, що це дало їм рішучу користь у пропаґуванні своїх цілей в порівнянні з противником, який боїться своєї преси. Роля совєтської дезінформації є обезчулити західню опінію до тієї міри, щоб вона прийняла наші погляди і в тому самому часі мала сумніви та осуджувала політику власних держав. Наш успіх виводиться з того, що появляється друком і говориться на Заході, а саме все протилежне до того, чого совєти хочуть і роблять на ділі. Безустанний конфлікт між Сходом і Заходом є основою совєтського думання, це значить, що цей конфлікт мусить існувати так довго аж доки Совєтський Союз не стане переможцем у міжнародній клясовій боротьбі. Одначе ми допомогли створити таку атмосферу наївного думання на Заході, що коли хтонебудь заговорить про наші дійсні цілі, його моментально відкидають як воїна холодної війни..."

Між справами, які агент КҐБ мав поширювати були — брехня, що совєтське воєнне приготування є спонукане оточенням Китаю, що воєнний конфлікт між Росією і Америкою — „не додумання, тому, що в атомовій війні не буде переможців, тоді коли наша стратегічна доктрина незмінно говорить, що є цілком можливим провадити і виграти атомову війну", і що це є морально неприйнятливе для демократій толерувати секретні розвідчі оперативні акції"...

Зовсім ясно, що сьогодні СССР в дійсності є наймогутнішою потугою в світі, як також те, що Сі-Ай-Ей та Еф-Бі-Ай є майже зневтралізовані у своїх оперативних акціях. Крім того СССР швидким темпом поширює контролю над такими країнами, як: Африка-Етіопія, Мозамбік, Анґоля, Північний і Південний Ємен та Афганістан.

Книжка „Спайк" — це повість-роман, який представляє читачеві гірку, та, на жаль, справжню дійсність про наглядні і круті політичні махінації СССР — шляхом поширювання дезінформації серед американського народу.

ПОЖЕЖНИКИ ПОВЕРНУЛИСЯ в неділю, 10-го серпня, знову гасити підспідний вогонь на схилах вулкану Мавнт Сейнт Гелен, який вибухнув уже п'ять разів за останні три місяці, враховуючи великий вибух цього вулкану 18-го травня, коли загинуло 31 особа, а 33 особи й досі не знайдено. З цього травневого вибуху і почався під поверхнею навколо вулкану вогонь, що його доводиться раз-у-раз гасити. Останній вибух вулкану був у четвер, 7-го серпня.

Мирослав Семчишин

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ І СТАН ЇЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(Доповідь, у скороченій формі, була виголошена під час конференції ПКУС у Гарварді, 31-го травня ц.р.)

(2)

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОВОЄННОГО ПЕРІОДУ

Пишучи про загальну характеристику української культури і її складники, професор О. Пріцак у другій частині (І-го тому) „Енциклопедії Українознавства" авторитетно ствердив, що „повної і ширшої історії української культури, типу польської А. Брікнера „Дзєє культури польскей" (Краків, 1930), ще не написано, хоч вже є чимало монографій з окремих ділянок культури, а теж кілька загальних оглядів".

Було це стверджено тому 30 років. Чи багато змінилось з цього часу? Чи спромоглися ми на такий синтетичний науковий твір, на який натякає проф. Пріцак? На жаль — ні. І ось наше завдання — сьогодні розглянути, який конкретно стан наших наукових досліджень проблематики чи взагалі історії української культури і які завдання перед нами. Обмежені умовинами цієї статті, ми не будемо зупинятись над десятками тих наукових матеріялів, що стосуються різних ділянок культурного процесу, культурної дії в різних періодах часу. Ми коротко розглянемо лише синтетичні праці з цієї ділянки і звернемо увагу на важливіші монографії. Перед нами основне питання, коли і в яких умовинах виникнуло українське культурознавство?

Перший симптом, на який треба звернути увагу, це час появи перших публікацій на тему особливостей української культури, і наявні потреби, які викликали їхні видання. Це були і посьогодні є своєрідні причинки до історії нашої культури, що нагадують нам струмки, які прямують до якогось більшого основного річища, яке поволі формується.

Відомо, що вся наша історія має передусім дефензивний характер. Ми рідко коли були у наступах, а здебільшого були і є у відступах чи в самообороні. В різних періодах нашої історії нам приходилось і посьогодні приходиться себе захищати, оборонятись та документувати своє національне „Я". Цю болючу правду можна б теж примінити до розвитку науки про українську культуру, яка в критичних моментах нашої історії мусіла документувати нашу національну самобутність. Бож не забуваймо, що наше політичне відродження почалось з культурного чи пак літературного, та, щоби визначити себе політично, треба нам було перейти своєрідний процес самоемансипації у різних ділянках культури, її багатого минулого і славних традицій. Отже, в певних моментах нашої історії саме культура та її традиції ставали єдиною зброєю, єдиним захистом нашої національної окремішности. На нашу думку, саме така була постава Миколи Костомарова, коли у 1860-их рр. він писав свою розвідку „Дві руські народности", чи І. Нечуя-Левицького, що у 1876 р. написав „Світогляд українського народу". Бо це були часи для нашого національно-культурного буття дуже критичні.

Серед таких же бурхливих і непевних для України часів, коли то Михайло Грушевський писав у 1917 році свою розвідку „Хто таке українці і чого вони хочуть", — появилась першим виданням у Києві 1918 році книжка І. Огієнка — „Українська культура — коротка історія культурного життя українського народу". І саме цей науково-популярний твір започаткував дальші серйозні дослідження з українського культурознавства. У своїй праці (перевиданій у 60-их роках у Канаді) Огієнко дає нам виклад типічних особливостей української культури та чітко протиставляє її російській. Зокрема акцентує він великий вклад української культури, зокрема науки, в науку російського народу. Тут варта нагадати вже новіших часів добру студію Фр. Кочмарека п.з. „Духові впливи Києва на Московщину в добу гетьманської України".

Ми зумисне почали наш огляд з Костомарова 60-их років, І.Н.Левицького 70-их років минулого сторіччя і Огієнка з часу визвольних змагань, бо всі ці три праці, різні своїм спрямуванням, розміром і основною темою мають один спільний приціл: категорично відмежувати українців від москалів чи росіян, українську культуру від російської і визначити в культурному аспекті нашу національну самобутність. І це перший симптом досліджень української культури до часу закінчення І світової війни. Очевидно появились у цьому періоді ще й інші розвідки, статті студії на цю тему, але вони нам недоступні і не основного значення.

МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

Зовсім інший характер мають дослідження української культури в роках між двома світовими війнами. У цьому 20—літньому періоді треба віднотувати один і, на жаль, тільки один популярний нарис, а саме А. Козаченка — „Українська культура її минувшина і сучасність", що появився у підсовєтській Україні під кінець українізаційного періоду і він нам ближче невідомий.

Куди більше відомий і поширений інший твір з цієї ділянки, продукт західньоукраїнської науки, це цікаво і популярно написана — „Історія української культури", яка вийшла у Львові у 1937 р. за редакцією відомого історика І. Крип'якевича у видавництві І. Тиктора. Маємо там дуже добре опрацьовані розділи про побут нашого народу і різних його верств у різних історичних епохах, та окремі розділи про літературу і мистецтво, театр, музику. Ця доволі об'ємиста гарно видана і багатоілюстрована книга, призначена для широкого вжитку, була довгі роки чи не єдиним загально доступним джерелом інформації про окремі ділянки української культури. І вона в свій час своє завдання виконала. Вдруге перевидано її в 60-их роках у Канаді, де появився тільки перший том (побут-література) із знаменитою статтею Б.Кравцева про українську мітологію. Другий, заповіджений том, що мав охопити мистецтво, і т.д., так і досі не появився.

Декілька розділів про українську культуру подає перша українська Загальна Енциклопедія, що вийшла за редакцією І.Раковського у Львові (1930-35), але вона належить сьогодні до великих бібліографічних рідкостей. Виходить, отже, що і в міжвоєнних роках українська наука не спромоглася на якийсь більший капітальний науково опрацьований твір про українську культуру, а тільки, крім названих праць, на статті, розвідки, брошури тощо. Доволі прикметним симптомом цього міжвоєнного періоду є зацікавлення українських дослідників питанням української національної психіки тобто, за визначенням недавно померлого визначного психолога проф. Ол. Кульчицького,—питання характерології українського народу.

Йшлося тут про дальше досліджування расових, духових і психічних особливостей нашого народу, які колись започаткували були Костомаров чи І.Н. Левицький, але вже на нових наукових основах.

Правда, питання збірної національної психіки і тих чинників, які її формують мають тільки додаткове значення для вивчення феномену української культури, але все таки ніякий її дослідник не може зовсім промовчати цього питання.

І так у циклі цього типу досліджень маємо такі серйозні праці, як І. Яреми „Українська духовість в її історично-культурних виявах", Дм. Чижевського — „Головні риси країнського світогляду в українській культурі", І. Мірчука „Світогляд українського народу", П. Феденка — „Впливи історії на український народний характер".

Заторкав це питання В. Липинський у своїх „Листах до братів хліборобів", В. Щербаківський у „Формації української нації", з дослідників кількох останніх десятиліть О. Руссов, Л. Ребет, М. Шлемкевич, Б. Цимбалістий, А.Княжинський, Є.Маланюк, , не згадуючи вже доволі численних студій, і розвідок на цю тему проф. А. Кульчицького.

Коли пишемо про ці справи, то напрошується тут один цікавий висновок. А саме, що українська наука в цьому аспекті у міжвоєнному і післявоєнному періоді, начебто шукала відповіді на основне питання — що саме творить зруб, чи пак хребет нашої національної психіки, так буцімто у психіці нашого народу дослідники хотіли знайти відповідь на багато питань із нашого драматичного минулого і сучасного.

(Продовження буде)

20-річчя Пласту в Ст. Кетеринс

Для належного відзначення 20-річчя Пласту в Ст. Кетеринс в Онтаріо, Канада, видано книжку „Пласт 1960-1980 Ст.Кетеринс". В цій книжці поміщено привіти, коротку історію Пласту в загальному і зокрема в Ст. Кетеринс, а щонайважніше — близько 80 світлин. Кожний колишній і теперішній член Пласту в Ст. Кетеринс повинен цю книжку набути.

Ювілейні святкування в суботу 14-го червня започатковано Службою Божою і панахидою, щоб пом'янути членів-основників і визначних пластунів, а в першу чергу — члена основника Пласту в Ст. Кетеринс бл. п. Теофіля Руденського. В часі Богослуження о. д-р Н. Комар виголосив відповідну проповідь. Потім всі пластуни і пластунки уставилися на площі перед церквою до святкового апелю, яким проводила ст. пл. Варвара Тиховецька. В часі апелю коротке слово мав Начальний Пластун Юрій Старосольський і пл. с. Таня Онищук у заступстві голови КПС.

Ст. пл. Христя Колос офіційно надала ступінь вірлиць Оксані Неприлій і Лесі Прокопець. В дальшу чергу відзначено четвертим відзначенням Лесю Прокопець, Третім відзначенням Оксану Неприлу і Тамару Ткачук, Другим відзначенням — ст. пл. Богданку Роздольську, Варвару Тиховецьку і Ольгу Ткачук. Заприсяжено і признано пл. уч. Бабій М., Гладиш Л., Ківірак М., Конит Л., Конит І., Неприлу К. і Неприлу Н. Убрано жовтими хустками новаків: Климчук М., Павлович М. і Самець А. Пізніше Начальний Пластун Ю. Старосольський іменував пл. сеніорками керівництва Степанію Гарас і Володимиру Прокопець. По апелі пластунки, пластуни і гості мали нагоду оглядати виставку трофеїв, знімок, альбомів і мистецьких експонатів, яку упорядкували пластунки під керівництвом ст. пл. Богданки Роздольської в залі під церквою, де можна було теж покріпитися перекускою, що її дбайливо приготовили членки Пласт-Приюту.

Святковий ювілейний бенкет почався коротким змістовним словом Станичної пл. сен. В. Прокопець. Провід бенкету був у руках ст. пл. Олі Ткачук, яка теж привітала всіх і попросила о. д-ра Комара провести молитву. Отець заінтонував, а пластунки і пластуни проспівали „Царю Небесний".

Заки господині могли подати вечерю, провідниця бенкету прочитала привіт від Блаженнішого Патріярха Йосифа і представила гостей головного стола, визначних громадян місцевих і позамісцевих, багато з них дали чималий вклад у розвиток Пласту в Ст. Кетеринс і інші ділянки зорганізованого українського життя. Господиня бенкету привітала теж колишніх членів Станиці Ст. Кетеринс, які приїхали на ті ювілейні святкування з різних міст Канади або й з-поза Канади.

По вечері господиня попросила пл. сен. Ореста Гараса представити Начального Пластуна, а вслід за тим Начальний Пластун д-р Ю. Старосольський виголосив коротку змістовну промову про ідеал і завдання Пласту. Привіт від Крайової Ради виголосив пл. сен. А. Харак, який передав від КПС грамоти заслуги для довголітніх працівників Пласт-Приюту: Марусі Роздольської, Петра Піжицького і Маріяна Кухара. Коротке змістовне слово також виголосив о. д-р Н. Комар.

Слідували теж привіти: від Відділу КУК — Ярослав Ткачук; від Станиці Гамільтон — Павло Мороз; Станиці Боффало — Оксана Бережницька; від Станиці Торонто — Богдан Яців; ОДУМ — Надя Гаврилюк; СУМ — Євген Снігур; від Об'єднання Українських Педагогів — проф. І.Бойчука; від ОУК — Марія Неприла; від ЛУКЖ — Орися Бабій. Були ще й читані привіти від ГПБ і від о. прот. Н. Критюка. Було багато промов і привітів, але присутні не нудилися, бо між привітами були мистецькі точки для розваги і приємности присутніх.

В мистецькій частині був монтаж в честь Ольги Кобилянської, що його виконав 14-ий Курінь пластунок, та інші виступи: гурток юнаків Леви (впорядник О. Гарас) викликав радість і трохи гумору своїми маршами з крісами і прапорами; мала група бандуристок розважала всіх гарними піснями; велике задоволення викликав виступ тріо „Осінь" (Оля Коробайло-Чолкан, Надя Головаш-Климків і Ліда Сьолковська). Це тріо збагачує програми різних свят і концертів вже декілька років, а тепер, хоч вони на „емеритурі", але на ювілей приготувалися. Захоплення присутніх викликали старші пластунки і юначки своїми піснями при акомпаньяменті гітари Л. Прокопець.

Всім присутнім, господиням і тим, що приготовляли це свято, щиро подякував голова Пласт-Приюту Маріян Кухар. Молитвою „Отче Наш" по пластовому і співом „На добраніч" закінчено цю важливу частину святкувань. Потім при звуках оркестри всі охочі танцювали аж поза північ.

К.Ф.

Ілюзійні „реалітети...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

дентом Франції Валері Жіскаром д'Естеном і канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Шмідтом вказують, що моттом західньої політики супроти СССР є і в майбутньому найдальше посунена опортуністична поблажливість, якщо не капітулянство, якщо ще врахувати найновішу совєтську інвазію на Афганістан у справі якої Захід, крім млявого бойкоту Олімпіяди в Москві і декількох словних протестів, нічого не зробив. Навпаки, не зважаючи на агресивний політичний і мілітарний наступ Москви, на Заході, в тому числі також в ЗСА, є виразні політичні сили, які виступають за співпрацею із СССР і за відновленням політики детанту. Останнім прикладом цьому може знову таки послужити виступ демократичного сенатора Джорджа МекҐоверна з Південної Дакоти, який повною силою включився на підтримку групи сенаторів, що домагаються негайної ратифікації американсько-совєтського договору (САЛТ II), не зважаючи на те, що інтереси ЗСА в світі є поважно загрожені совєтською військовою силою майже на всіх континентах світу.

Прикро стає у світлі документів з Београду, де зафіксовувались агресивні виступи СССР і їхніх сателітів та дуже „вигладжені", майже сальонові виступи західніх представників, включно з представником Ватикану, коли подумати про майбутню конференцію в Мадриді та її евентуальні наслідки.

Правда, на Заході дещо змінилося у користь сил спротиву. Зникають, до певної міри, хоча дуже повільно, ілюзії про „мирне співіснування", зокрема після агресії Москви в Афганістані і хаотизації міжнародних відносин у світі, до яких у значній мірі спричинились совєтські верховоди. Твориться новий уклад політичних сил на Заході і перспектива політичного і мілітарного бльоку — Західня Европа, Америка і Японія є цілком реальною. Думаючі люди знаходять аналогію між совєтським імперіялістичним мілітаризмом і диктатурою та німецьким воюючим гітлеризмом. У Конґресі ЗСА уже напередодні Мадридської конференції приймають добре продумані резолюції, завданням яких є не допустити до опанування конференції комуністичним бльоком. Це все вказує на те, що західня спільнота починає думати про своє майбутнє.

Українське Чікаґо вшановує...

(Закінчення зі стор. 1)

квартальника „Самостійна України", який появляється в Чікаґо.

Антоніна Мигаль Куропась, мати родини, була провідною діячкою Т-ва „Український Золотий Хрест" у Чікаґо, виконуючи при тому совісно й вірно обов'язки матері — сина Мирона і дочки Віри.

Д-р Мирон Куропась — науковець і політичний діяч, закінчив свої студії в університеті Лойола, а завершив їх докторатом в Чікаґському університеті. Це було для нього найкращою рекомендацією для праці в системі шкільництва стейту Іллінойс, як теж у федеральному Уряді. Його бистрий ум у сполуці з глибокою повагою й любов'ю до України, що їх успадкував він від свого батька Степана, дали йому натхнення написати дві цікаві книжки: „Саґа про Україну" і „Українці у ЗСА".

Вже починаючи від молодих літ, д-р М. Куропась був активний в українському житті в Чікаґо й у цілій Америці. Він був енерґійним провідником Молодих Українських Націоналістів (МУН) та інших товариських і громадських груп. На американському політичному форумі він працював у користь Республіканської партії і був спеціяльним асистентом для президента Джералда Форда у Білому Домі для етнічних справ. Він очолював 5-ий дистрикт агенції „Екшин". Під сучасну пору він є заступником головного предсідника Українського Народного Союзу.

Д-р М. Куропась одружений з Лесею Васьків і вони є горді батьки двох синів, Стефана і Михайла.

Віра Куропась замужем Ґоєвич дружина інж. Юрія Ґоєвича і мати їхніх трьох дочок: Христини Каті і Тамари. Всі вони активні в українському суспільному і громадському житті. Дочки належать до Пласту.

Голова Комітету Рудольф Пришляк проголосив, що програма на пошану Української Родини Року зачнеться св. Літургією Подяки о год. 5-ій по полудні в церкві св. Йосифа в суботу, 16-го серпня. Відтак у залі під церквою буде вечеря, яка почнеться коктейлем. Закуски до напитків — це дарунок „Блек Стір Сосидж Компані оф Чікаґо", де президентом є Володимир Шлапак. Музика, яка приґраватиме гостям — чемність Джін Шелемія. Вечерю почнуть подавати о год. 7-ій вечора.

Прийняттям у пошану Українця Року започатковується кождого року річний фестиваль парафії св. Йосифа.

Голова карнавалового комітету Володимир Ґавалюх висловив таку думку: „Родина Куропасів є сьогодні однією із визначних українських родин в Америці. Їхній вклад у життя громади є прямо незліченний. В імені всіх українців ми складаємо їм слова признання і пошани за їхню віддану службу українському суспільству".

ІРАН МАЄ ОСТАТОЧНО ПРЕМ'ЄРА. Є ним колишній міністер освіти Мохаммед Алі Раджай, ортодоксальний ісламець і член Ісламської республіканської партії, яку очолює аятолла Бегешті. Ісламська республіканська партія підтримала кандидатуру Раджая, що вможливило його номінацію. Є він колишнім учителем математики і давнім активним противником режиму покійного шаха, зашо перебував не раз у тюрмі. Президент Ані-Садр висунув його кандидатуру після того, як усіх інших його кандидатів крайні ісламські елементи, а в першу чергу мулли й аятолле відкинули. Несподівано також повідомлено, що подібна процедура буде застосована в номінації всіх членів кабінету, то значить парлямент буде провірювати „ісламськість" і „революційність" кожного кандидата. Це викликало б продовження дебати в справі складу кабінету, після чого мала б прийти на порядок дня дебата в справі дальшої долі американських закладників. Ще заки дійде до цього, між Бані-Садром і парляментом виник новий конфлікт, бо на думку членів парляменту президент Ірану виявив непошану до парляменту у своєму листі, в якому він номінував Раджая.

ОФІЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ афганського радіо подало з Кабулю докладніші інформації про висліди совєтської офензиви в провінції Балькг, яка лежить на совєтському кордоні. В офензиві проти афганських повстанців взяли участь афганські урядові частини, зміцнені совєтськими танками, літаками та гелікоптерами, а крім цього совєтські піхотні частини. Бойовими операціями керували совєтські старшини. Згідно з тим офіційним повідомленням совєтсько-афганським частинам удалося розбити головні повстанські сили в тому районі.

ІРОНІЧНА СИТУАЦІЯ ВИТВОРИЛАСЯ при прийманні на працю південнозахідніх електронічних фірм, які мають секретні воєнні замовлення від Уряду. В намаганні дотримуватися вказівок Уряду про обов'язкове приймання на працю також членів етнічних груп керівництво цих фірм так і хотіло поступати, але Уряд відмовлявся дати дозвіл таким евентуальним працівникам на підставі їхніх „не-американських", а „етнічних" прізвищ, — пише „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 11-го серпня.

ГЕНЕРАЛ ЧОН ТУ ГВАН, теперішній фактичний керівник Південної Кореї, став генералом найвищої ранґи в корейській армії. Цей титул надав йому президент Південної Кореї в часі особливо урочистого прийняття у його честь. Обсерватори південнокорейської політичної сцени заповідають що черговим кроком генерала Чона буде кандидувати на пост президента, щоб таким чином він міг і формально стати найвищим чинником у державі.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ
мойого товариша
бл. п. мґра ТАРАСА КЕРНИЦЬКОГО
складаю двадцять п'ять дол. на Науковий Інститут в Гарварді.
МАРІЯ ХОЛЄВЧУК

У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
бл. п. ВОЛОДИМИРА ІВАНА КОБЗЯРА
відбудеться
в СУБОТУ, 16 СЕРПНЯ о год. 9-ій ранку
ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА
з
ПАНАХИДОЮ
в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
у ГАНТЕРІ, Н. Й.
РОДИНА

У Римі закінчився літній курс УКУ

Рим, Італія (І.С.) — Тут від четверга, 19-го червня, до неділі, 20-го липня, відбувався одинадцятий літній курс Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи. Святочна інавгурація почалась в неділю 22-го червня, торжественною Службою Божою в соборі св. Софії, а опісля в авлі УКУ, де Патріярх Йосиф офіційно відкрив курс такими словами:

„Відкриваю цей літній курс в нашому католицькому університеті в Римі і радію, що можу це зробити одинадцятий раз. Нехай Богу буде велика від нас усіх подяка, що з таких малих початків, з таких малих засобів створив таке корисне для нашої Церкви і Народу діло. Не хочеться вірити, що стільки вже проминуло літ і стільки вже нашого народу пройшло через ці мури, стільки молодих душ тут черпали знання нашої правди і надхнення для любови і жертви до всього рідного. Коли тому десять років Папа Павло VI, благословляючи цей собор св. Софії і цей університет, казав, що цей університет є "інчіпенте е прометтенте" — тобто початкуючий і такий, що дає багато сподівань, — ці його слова вже сповнились, коли дивитись на ці літні курси, на навчання в ньому, на число студентів, що постійно тут живуть і студіюють, на чимале число професорів, що по всім світі з'єднані ідеєю цього університету".

Інавгураційну доповідь виголосив д-р Василь Маркусь. Викладів слухало близько 15 звичайних студентів (тобто абітурієнтів середніх шкіл, студентів університетів і коледжів). Основною темою цьогорічного курсу була княжа Україна. Викладали: о. д-р О. Баран — Візантійське мистецтво і Київська Русь"; д-р У. Климишин — „Ранні слов'яни"; д-р В. Лев — „Наша літургічна мова"; д-р М. Лабунька — „Вибрані питання з історії княжої України"; д-р В. Маркусь — „Суспільна і правна думка княжої доби"; д-р Б. Лончина — „Початковий курс італійської мови"; д-р І. Соневицький — „Музика в княжій добі"; д-р М. Овчаренко — „Слово о полку в перекладах українських поетів"; та д-р Ю. Федорів — „Християнство в княжій добі".

При кінці курсу кожний учасник здав іспити принаймні з трьох предметів, за які дістав три кредити. Крім викладів студенти мали змогу бути на авдієнції в Святішого Отця (25-го червня), відбути одноденні прогулянки до Помпеїв і Монте Касіно (28-го червня), Фльоренції (5-го липня), Орвієто і Ассізі (12-го липня) і Кастеллі Романі (15-го липня). Крім прогулянок студенти оглянули ватиканські городи, візантійські церкви в Римі тощо.

Літній курс УКУ закінчився у неділю, 20-го липня Службою Божою в соборі св. Софії. Під час церемонії, що відбулася в університетській авлі, відчитано прощальне слово Патріярха, а студентка І. Халупа від імени студентів висловила слова подяки. Накінець о. д-р митрат І. Хома посвятив девоціналії.

Виховно-відпочинковий табір ім. ген. хор. Т. Чупринки

У суботу, 19-го липня ц. р. в Елленвіл, Н. Й., на Оселі СУМ-А відбулось закриття тритижневого виховно-відпочинкового табору з мистецькою програмою і дводенною творчою виставкою під кличем: „Борись за Україну — ми волі сини", що її присвячено Юрієві Шухевичу.

Цьогорічний табір мав понад 130 учасників. Під час табору відбуто заплановану програму із наступними виховними напрямними: українська духова свідомість, суспільна відповідальність і особиста творчість. Ті цілі проявлялись у експонатах на виставці як і в програмі. У виставці включено природні колекції, летючі змії, вудки і шнури, які вказували на юнацьку тереново засадницьку; рисунки, майстровані емблеми, ляльки, цирки, глиняні скульптури і фарбовані образки вказували на перейдені історичні моменти і особисту юнацьку творчість.

Мистецький виступ Юнацтва рівною відображував згадані вище виховні цілі. В першій частині понадсотня таборовиків почала програму маршем на залу, співаючи „Ми ростем, ми надія народу". Стараючись знайти свій духовий зв'язок із молоддю на рідних землях, і пізнати своє завдання як діюча свідома українська молодь на поселенні, одна юнацька група виступила як упівський похідний відділ, який приносить на Захід наказ з рідних земель. Цей похідний відділ своїм маршем і рішучим співом приємно заскочив усіх присутних на залі. Після одержання дозволу, відділ відчитав „Звернення Воюючої України до всіх українців на еміграції". У зверненні, ген. хор. Тарас Чупринка подає всім на еміграції важливі вказівки на постійне зберігання всього українського і поширення української справи серед чужих народів. Виконане звернення пригадало присутнім, що боротьба за самостійну Соборну Українську Державу не закінчилась у бункрі у Білогорщі, коли вбито гранатою Тараса Чупринку тридцять років тому, а провадиться дальше при допомозі кожної свідомої української людини на рідних землях і на поселенні. Особливе місце у тій боротьбі свідомости займає Юрко Шухевич, син головного командира УПА сл. п. Романа Шухевича — Юрій Шухевич, не зрадивши ідеалів свого батька.

У відповідь на „Звернення" — усе юнацтво на сцені заспівало „Од синього Дону до сивих Карпат". А відтак відбувся монтаж творами Т. Чупринки „Мій Рідний Край" і М. Щербака „Україна" із піснею „Марш Курення бойків", що його виконали старші і молодші юначки.

Наступною точкою був виступ наймолодшого 5-літнього таборовика Колі Бутовича, який виконав на скрипці дві пісні в супроводі фортепіяну І. Лехіцького. Його виступ таборовики, батьки та гості нагородили рясними оплесками.

Після монтажу — група бандуристів, які вправляли на бандурах у таборі на протязі трьох тижнів під проводом свого інструктора І. Лехіцького, відіграли три пісні: „Ой, за гаєм, гаєм", „Харківський танок", „Ой, чий цей двір". На закінчення першої частини цілість табору заспівала „Ой, місяцю, місяченьку" в супроводі бандуристів.

Друга частина програми була веселого характеру. Друг Олесь Фурда, впорядник табору, своєю грою на бандурі захопив усіх словами точками „Соловію, рідний брате" і „Сіяв мужик просо". Відтак впорядники і члени Команди в супроводі бандури О. Фурди виконали пісню „Воля".

На закінчення подруга Н. Кормелюк при допомозі подруг Т. Красій-Бутович і С. Шерег, розважила всіх ляльковим театром, представивши казку „Івасика Телесика".

Опісля відбулося офіційне закриття табору молитвою, свяьточним наказом, зняттям прапорів, українським національним гимном, прощальним словом комендантки Н. Кормелюк, і представником Крайової Управи СУМ-А і Таборової Комісії другом Б. Гаргаєм, і роздачею нагород та таборових відзнак.

Командантка табору під час своєї праці в таборі мала повну співпрацю з батьками таборовиків і гістьми, які перебували в цьому часі на Оселі. В зв'язку з цим вона на закритті всіх цих осіб відзначила почесними членам цьогорічного табору за їхній труд та повне зрозуміння до таборових вимог. Під час таборування введено систему точкування за вживання української мови, як розговірної мови на таборі, а з цим винагороджено 30 таборовиків, які здобули найбільше точок із Фонду Українознавства, створеним приватними силами. Цей конкурс звернув увагу всіх учасників на один із способів боротьби української свідомости.

Цьогорічний виховно-відпочинковий табір був на висоті своїх завдань. До успіху цього табору у великій мірі причинилася командантка-виховниця — подруга Наталка Кормелюк із своєю працьовитою Командою: Іван Лещук — бунчужний, Таня Красій-Бутович, Соня Шерег, Аскольд Кобаса, Юрій Стецько — обозні — Виховники, Юлія Купчинська — медсестра, Оля Загнійна — писарка, Іван Лехіцький — інструктор гри на бандурі, Д. Лещук, М. Колінська, Н. Волошин, Г. Маслій, І. Приймак, М. Приймак, Дз. Кобаса, Г. Зелез, Ю. Микитин, З. Халупа, О. Фурда — впорядники. Їхня відповідальність — це дружня співпраця та свідомість значення виховування молодої української людини. Вказівки, що їх перебрали таборовики служитимуть напрямними в часі цілого року аж до наступного таборування.

Н.Ш.К.

ДОПОВНЕННЯ ДО ЗВІТУ

У звіті про обрання нової управи 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії, Н. Й., друкованому в „Свободі" ч. 160 з 22-го липня, було пропущено ім'я і прізвище новообраного голови Відділу, що ним став Степан Боднар.